

Výbor pre rozvoj

2023/0338(NLE)

30.11.2023

NÁVRH STANOVISKA

Výboru pre rozvoj

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o hospodárskom partnerstve medzi Kenskou republikou, členom Východoafrického spoločenstva, na jednej strane a Európskou úniou na strane druhej v mene Európskej únie 0000/2023 – C9-0000/0000 – 2023/0338(NLE))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Tomas Tobé

PA_Leg_Consent

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Keňa ako prvý člen Východoafrického spoločenstva (EAC) ukončila 19. júna 2023 rokovania o dohode o hospodárskom partnerstve (DHP) s EÚ.

Pôvodným účelom bolo prerokovať a uzavrieť s EÚ DHP, ktorá by sa vzťahovala na všetky partnerské krajiny EAC („medzi dvoma blokmi štátov“, DHP medzi EÚ a EAC): o dohodách o hospodárskom partnerstve sa vo všeobecnosti rokuje skôr s regionálnymi blokmi než s jednotlivými krajinami s cieľom podporiť regionálnu integráciu, čo by pomohlo rozvoju dotknutých krajín. Partnerské krajiny EAC však majú rôzne názory na DHP medzi EÚ a EAC, čo bráni pokroku.

Na rozdiel od ostatných partnerských štátov EAC Keňa už nie je najmenej rozvinutou krajinou, a preto má záujem o uzavretie dohody s cieľom zachovať si prístup na trh EÚ bez ciel a kvót. V tejto súvislosti sa ostatné partnerské štáty EAC vo februári 2021 dohodli, že Keňa prerokuje dvojstrannú DHP s EÚ, kým sa nedosiahne pokrok v súvislosti s DHP na úrovni celého EAC.

Keňa je zďaleka najdôležitejším obchodným partnerom EÚ spomedzi partnerských krajín EAC a predstavuje takmer polovicu dovozu EÚ z EAC a viac ako polovicu jej vývozu do EAC.

DHP medzi EÚ a Keňou je vo veľkej miere založená na návrhu DHP medzi EÚ a EAC. V praxi to znamená, že návrh DHP medzi EÚ a EAC sa vykonáva dvojstranne medzi EÚ a Keňou.

Pokiaľ ide o obsah, ide o dohodu výlučne o tovare, ale obsahuje revíziu doložku, ktorou sa zmluvným stranám ukladá povinnosť uzavrieť rokovania o obchode so službami a iných otázkach súvisiacich s obchodom do piatich rokov od nadobudnutia platnosti DHP. DHP poskytuje flexibilitu prostredníctvom možnosti zaviesť dočasné vývozné clá. Umožňuje asymetrický prístup na trh pre výrobky z EAC. Ciele dohody zahŕňajú okrem iného odkazy na udržateľný rozvoj, regionálnu integráciu a dobrú správu vecí verejných.

Komplexný rozvojový pilier DHP je zameraný na riešenie výziev, ktorým čelia partneri EAC v súvislosti s prispôbením sa, a to stanovením podpory pri budovaní kapacít a posilňovaní štrukturálnej transformácie. Takisto sa v ňom uvádza, že pri financovaní rozvojovej spolupráce sa uprednostní podpora vykonávania tejto dohody s cieľom maximalizovať jej očakávané prínosy. V DHP sa takisto uznávajú potenciálne fiškálne straty vyplývajúce z postupného rušenia ciel, ktoré sa EÚ zaväzuje prechodne pokryť, pričom sa zároveň zapojí do posilneného dialógu o otázke fiškálnych reforiem.

Treba poznamenať, že DHP medzi EÚ a Keňou obsahuje zlepšenie v porovnaní s príslušným návrhom DHP medzi EÚ a EAC, keďže zahŕňa prílohu so záväznými ustanoveniami o obchode a udržateľnom rozvoji a transparentný mechanizmus riešenia sporov.

Žiaľ, v procese monitorovania DHP sa pre parlamenty nestanovuje žiadna úloha. Na druhej strane sa v DHP stanovuje spoločný poradný výbor na podporu dialógu a spolupráce medzi zástupcami súkromného sektora, organizáciami občianskej spoločnosti vrátane akademickej

obce a sociálnymi a hospodárskymi partnermi. Zmiešaný poradný výbor sa môže vyjadriť ku všetkým záležitostiam, na ktoré sa vzťahuje DHP.

Kvalitu dohody možno posudzovať len podľa jej vykonávania. Spravodajca preto zdôrazňuje význam účinného mechanizmu monitorovania, ktorý bude môcť identifikovať prípadné prekážky pri vykonávaní a pomáhať pri ich odstraňovaní. Rovnako dôležitá je primeraná finančná podpora partnerským krajinám s cieľom pomôcť im pri vykonávaní ustanovení o obchode a udržateľnom rozvoji vrátane ich medzinárodných záväzkov uvedených v prílohe V k DHP. Otázky rozvoja by mali byť naďalej podstatnou zložkou vykonávania DHP a ovplyvňovať všetky opatrenia EÚ v súlade s jej záväzkami v oblasti súdržnosti politík v záujme rozvoja.

Spravodajca sa domnieva, že DHP má celkovo potenciál pôsobiť ako katalyzátor inkluzívneho a udržateľného rozvoja a rastu v Keni, ako aj v susednom regióne EAC.

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor odporučil schválenie návrhu rozhodnutia Rady o uzavretí Dohody o hospodárskom partnerstve medzi Kenskou republikou, členom Východoafrického spoločenstva, na jednej strane a Európskou úniou na strane druhej v mene Európskej únie.